

# Опорна схема: "Революція гвоздик" у Португалії (1974 р.)

## I. Передумови падіння режиму

| Ключові чинники         | Характеристика                                                                                                                                                                       |
|-------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Авторитарний режим      | Довготривала <b>диктатура</b> Салазара (до 1968 р.) та Марселу Каетану, заснована на поліцейському контролі (PIDE).                                                                  |
| Колоніальні війни       | <b>Виснажливі</b> та <b>непопулярні</b> війни за збереження африканських колоній (Ангола, Мозамбік, Гвінея-Бісау). Це вимагало величезних ресурсів і викликало невдоволення в армії. |
| Економічна стагнація    | Португалія залишалася <b>найбіднішою</b> країною Західної Європи, ізольованою від процесів європейської інтеграції.                                                                  |
| Невдоволення військових | Формування " <b>Руху Збройних Сил</b> " ( <b>MFA</b> ), який об'єднав молодих офіцерів, незадоволених війнами та політичним застоєм.                                                 |

## II. Хід Революції (25 квітня 1974 р.)

| Етап   | Подія                                                                 | Значення                                                  |
|--------|-----------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|
| Сигнал | Опівночі 25 квітня по радіо прозвучала пісня "Grândola, Vila Morena". | Умовний <b>пароль</b> для початку військового перевороту. |

|                               |                                                                                                                                    |                                                                                                  |
|-------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Переворот MFA                 | Військові під командуванням <b>MFA</b> (капітан Салгайру Майя) зайняли стратегічні точки в Лісабоні без значного опору.            | <b>Швидке</b> та майже <b>безкровне</b> повалення диктатури Марселу Каетану.                     |
| "Гвоздики"                    | Цивільне населення вийшло на вулиці на підтримку військових і вставляло червоні <b>гвоздики</b> у дула рушниць та військову форму. | Символ <b>ненасильницького</b> характеру революції.                                              |
| Перехідний період (1974-1975) | Створення <b>Хунти національного порятунку</b> ; перші вільні вибори та спроби лівих сил радикалізувати реформи.                   | Період високої <b>політичної нестабільності</b> та протистояння між радикалами та поміркованими. |

### III. Наслідки

|             |                                                                                                                                   |
|-------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Сфера       | Зміни                                                                                                                             |
| Політична   | <b>1976 р. – прийняття нової демократичної Конституції.</b> Введення <b>багатопартійної системи</b> та парламентської республіки. |
| Колоніальна | Надання <b>незалежності</b> всім африканським колоніям (1975 р.), що спричинило масову міграцію португальців до метрополії.       |
| Економічна  | <b>Націоналізація</b> ключових галузей (банки, страхування). Згодом — приватизація та лібералізація економіки.                    |

|                |                                                                                                                                                        |
|----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Євроінтеграція | Початок курсу на зближення з Європою.<br><b>1986 р. – вступ Португалії до ЄЕС</b><br><b>(Європейської економічної спільноти).</b>                      |
| Соціальна      | Утвердження <b>громадянського суспільства</b> , свободи слова та друку.<br>Зростання ролі <b>Соціалістичної</b> та <b>Соціал-демократичної</b> партій. |

---